

Čís. 12741.

Zmocnění ke správě domu zmocňuje k uzavření nájemní smlouvy, nikoliv však k požadování odstupného.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R II 248/33.)

Manželka žalovaného Hermína R-ová byla žalovaným zmocněna ke správě domu, a uzavřela jako správkyně v roce 1922 se žalobcem smlouvu nájemní, při čemž dala si od něho poskytnouti 10.000 Kč jako odstupné, jehož vrácení se žalobce nyní domáhá a to nikoli na Hermíně R-ové, nýbrž přímo na žalovaném, tvrdě jednak, že Hermína R-ová jednala v mezích plné moci, když žádala a přijala od žalobce odstupné, a jednak, že žalovaný, i kdyby nevěděl o tom, že jeho manželka při uzavření smlouvy nájemní dala si poskytnouti od žalobce odstupné, byl by bezdůvodně obohacen na úkor žalobcův, ježto částka daná jím Hermíně R-ové jako odstupné byla touto vynaložena na podporu dcery žalovaného upadnuvší do nouze, takže ve skutečnosti žalovaný, který by jinak byl musel sám ze svého jmění dceru nuznou podporovati, stejnou částku, t. j. 10.000 Kč ušetřil. Procesní soud prvního stádia uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jde především o to, zda ve zmocnění ke správě domu a k uzavírání nájemních smluv obsaženo je již také zmocnění k požadování zakázané úplaty (odstupného) či nikoli. Marně snaží se rekurent v příčině té doložit, že civilně-právní následky zakázaného jednání manželky žalovaného stihají tohoto podle § 1017 obč. zák. již v důsledku udělené neobmezené plné moci ku správě domu — a nesprávným je též stanovisko rekurentovo, že ujednání odstupného je částí smlouvy nájemní. Nejvyšší soud již opětovně projevil názor (srov. ku př. rozh. čís. 4801, 6690 a 7242), že v případě zakázané úplaty podle § 20 zák. o ochr. náj. jde v podstatě o dvě samostatné smlouvy, třeba uzavřené při téže příležitosti, jež jest posuzovati různě. Jde tu jednak o smlouvu nájemní, jež přes zakázanou úmluvu zůstává platnou, a jednak o úmluvu o zapovězeném právním jednání, kterým (mimo jiné) pronajimatel dává poskytovat nebo slibovati mimo nájemné sobě nebo někomu jinému něco za to, že pronajímá byt, kterážto úmluva je ovšem podle § 879 obč. zák. nicotná. Zmocnění manželky žalovaného ku správě domu mohlo se státi jen v rámci zákona, t. j. k uzavření smlouvy nájemní, nemohlo se však vztahovati k jednání zákonem zapovězenému, t. j. k požadování odstupného, ježto toto jednání nenáleží k tomu, co správa domu vyžaduje a co s ní je obvykle spojeno (§§ 1009 a 1029 obč. zák.). Žalovaný by mohl býti jen tehdy odsouzen k vrácení odstupného, kdyby bylo prokázáno,

že manželku k jeho přijetí zmocnil, nebo že byl na zakázaném jednání své manželky nějak účastněn, nebo kdyby byl s jednáním tím — třeba jen mlčky — souhlasil, nebo je dodatečně schválil, zejména kdyby si byl prospěch z úplaty u vědomí jejího původu přímo nebo nepřímo osvojil (§ 1016 obč. zák.). Poukaz rekurentův na rozhodnutí čís. 3894 sb. n. s. nedopadá, ježto v případě tam řešeném bylo vymáháno vrácení odstupného na tom, kdo je přijal.

Čís. 12742.

Sudiště podle § 99 j. n.

Postižný nárok proti nynějšímu vlastníku nemovitosti ze zhodnocení, přiznávaný judikaturou říšskoněmeckých soudů, nelze považovati za majetkovou hodnotu ve smyslu § 99 j. n.

(Rozh. ze dne 30. června 1933, R I 596/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě říšskoněmeckého exekučního titulu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Rekurs napadá usnesení prvního soudu hlavně proto, že exekuce neměla býti vůbec povolena, poněvadž zemský soud ve Vratislavi nebyl příslušný. V tomto směru jest rekurs odůvodněn. Předpokladem pro povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu jest, by cizozemský soud byl podle ustanovení zdejší jurisdikční normy o příslušnosti k zahájení sporu příslušným. Jak z obsahu žaloby jest zjevno, opírala žalobkyně příslušnost zemského soudu ve Vratislavi o to, že žalovaní, nynější povinní, měli proti W-ové, nynější vlastníci pozemku, vyrovnací nárok 5.000 RM, tudíž jmění ve Vratislavi. Jak dále jest zřejmo z obsahu rozsudku zemského soudu ve Vratislavi, ohlásili žalovaní námitku místní nepřislušnosti zemského soudu ve Vratislavi, tvrdíce, že vyrovnací nárok proti W-ové postoupili před zahájením sporu žalobkyni. Jak z odůvodnění zmíněného rozsudku je zjevno, nevyhověl zemský soud ve Vratislavi námitce místní nepřislušnosti, poněvadž na základě provedeného průvodního řízení dospěl ku přesvědčení, že nedošlo k postupu vyrovnacího nároku žalovaných proti W-ové na žalobkyni, že tudíž žalovaným ještě nárok na vyrovnání přísluší, že tím by tito měli ve Vratislavi jmění. Při zkoumání otázky, zda cizozemský soud byl příslušným, nesmí se povolující soud omeziti na to, zda dány jsou důvody, které uvedl cizozemský soud pro svou příslušnost, nýbrž musí zkoumati, zda cizozemský soud byl příslušným podle tuzemských předpisů o příslušnosti. Jest tedy řešiti otázku, zda nárok na vyrovnání, jenž přísluší žalovaným proti nynější vlastníci pozemku, může býti pokládán za jmění ve smyslu § 99 j. n. V tomto směru jest souhlasiti s názorem stěžovatele, že zhodnocovací zákony nečiní zmínky o nároku na vyrovnání ze zhodnocení povinného proti pozdějšímu nabyvateli nemovitosti, nýbrž že tyto nároky na vyrovnání přípustny jsou jen podle judikatury říšského soudu německého. Pokud takový nárok na vyrovnání nebyl na jisto postaven ani smlouvou, smírem nebo soud-